

6.000 nieuwe dingen geleerd en 10.000 nieuwe dingen gedaan!

Als we gezamenlijk onder een palmparasol na de tweede week van ons verblijf in Gambia even terugkijken, dan vat bovenstaande uitspraak het gevoel, het lachen, het werken, het gezamenlijk optrekken wel samen. “We hebben zoveel meegemaakt”, zo geven de studenten aan, “teveel om op te schrijven wat we meegemaakt en ervaren hebben”.

We zitten ondertussen aan de westkust van Gambia; Kololi. Hier is het - in de opbouwende hoofdstad dat veel toerisme ontvangt - heel anders dan in Mankamang Kunda, vlakbij Basse waar we eerder waren.

“Daar bij Basse lijkt het dat de mensen zich niet zo druk maken”, zegt Timo. “Er is niets en toch lachen ze.” “De kinderen spelen met eten veel met elkaar, de mannen lopen wat wijsheden te verkondigen en de vrouwen werken in de tuin voor voedsel en verwerken dat gezamenlijk op een soort marktpleintje midden in het dorp. Ze zijn daar ook oprecht blij dat je wat doet voor voedselproductie.

Hier in het westen is het alweer anders. Mensen zijn aardig maar veel meer bezig met geld verdienen en daardoor al wat meer opdringerig. En het toeristische is even leuk maar naar een paar dagen ben je er wel klaar mee”, geeft Timo aan.

Timo heeft ook een drone meegenomen. Daardoor kon hij opnames maken van het werk op de percelen. Opnames van hoe het begon en zoals het er uiteindelijk ook uitziet. Een mooie techniek te gebruiken bij Smart Farming om overzicht te krijgen bij het gewas. Want zo meteen kan dit gebruikt worden i.c.m. de sensors die bepalen of het gewas nog water nodig heeft. Per sectie van de drip is dat van afstand (en dus ook vanuit Nederland) te regelen.

“De dagen op het land waren erg gaaf. Met een grote trekker en later met de caterpillar het land losmaken, gezamenlijk vrezem, beregenen, inzaaien en drip aanleggen, was het echte werk. Machtig, wat een harde droge grondsoort hier. En de chauffeur van de caterpillar vond het zelf ook zo leuk dat we als groep aan de gang waren. En goed dat hij was! Aan beide handen zo’n vijf knoppen. Leek net of hij piano aan het spelen was en ondertussen supergoed werk verrichtte!”, aldus Stijn.

“Enne”...” gaat Stijn verder: “Als je niet de goede olie voor de machine had, dan ging hij vooral niet verder met het werken. Er ja, haha, olie bijvullen ging wel terwijl de machine natuurlijk gewoon doorliep. Dat was wel een hoogtepunt ja. Als je er hier niet doorkomt bij de uitdagingen dan moet er een oplossing gevonden worden”. Bijna een dag zijn ze onderweg geweest om een caterpillar te huren. Samen met de broer van de president: “Buli. Haha, dat was al een belevenis. De man kent iedereen in de wijde omgeving, alles is ook familie trouwens. Mannen hebben meerdere vrouwen, dus iedereen heeft heel veel broertjes, zussen, neven, nichten, ooms tantes en daar weer vrienden van, ongelooflijk!”, zegt Stijn.

Rick vindt de temperatuur tussen een en drie uur 's middags wel pittig: “Als je dan aan het werk bent mag je echt wel geen zachtgekookt ‘ei’ zijn. De zon staat behoorlijk te “shinen” en om dan te werken, dat vraagt doorzettingsvermogen”. Het water om te drinken is dan bijna niet aan te slepen. Lokale mensen werken mee en het is onvoorstelbaar hoe goed zij wel tegen de hoge temperaturen kunnen. Dat bleek ook wel in de ‘womans-garden’. De vrouwen kunnen hier op grond van de ‘community’ land bebouwen. Dan moet je echt we denken aan bijv. 10 bij 20 meter. Daarop verbouwen ze groenten, papaya, tomaten, uien, etc. De uien zaaien ze trouwens eerst dicht op elkaar en later planten ze ze wat verder uit elkaar. “Ze stonden met verbazing te kijken waarom wij de uien zaaien in rijtjes en dan 5 of 10 cm uit elkaar, een heel ander systeem”, aldus Rick.

“Naast deze womans-garden heeft de auto overigens ook vastgezet en dat was hilarisch”, zegt Rick. “De klei (met ijzeroxiden) heeft een leuke zachte 10 cm bovenlaag, daarna hard. Maar als er veel water bijkomt, zoals gebeurde bij de waterbak die overstroomde, dan blijkt het ineens heel anders te zijn. De 4D auto’s die we gebruiken voor alle spullen kunnen alles hebben dacht we. Maar dat was anders! We stonden hartstikke vast toen we dachten snel door de natte plek te rijden”, lacht Rick. “En dan; geen trekker in de buurt want die waren druk, geen andere auto’s, gewoon geen dingen die we in Nederland als eerste zouden doen. Dus.....handwerk: Altinus achter het stuur en Mart met mij de auto, proberen verder te duwen. Haha, je snapt het al; lekker slippen en na een poosje lukte het ook nog, de auto kwam los. Alleen Mart stond vast in de blubber en kon niet zo snel wegkomen. Alles over hem heen, ha, ha! Hij was even modderig als de grond waar hij in stond!”

Alex, ons zangtalent zo bleek aan tafel, ziet er de humor en de ernst ervan in: “Soms is het zo ongelooflijk, de hele situatie hier”. Alex gaat verder: “De drip aanleggen geeft zoveel mogelijkheden om voedsel te produceren. We kunnen een echt goed plan neerleggen met mechanisatie. Maar je moet zo uitleggen aan iedereen wat er moet gebeuren en kijken wie

daarvoor geschikt is. Dingen die voor ons met de machines heel gewoon zijn, zoals het leegblazen van een luchtfilter bij de trekker, moet allemaal geleerd worden. Dus wij doen het voor. Net zoals het afleren van pedaalridders (mensen die trekker rijden met de voet op de koppeling), hanteren van sleutels, etc.”.

En toch heb je mensen, twee boeren uit de omgeving, die vrijwillig de hele tijd meegewerkt hebben om te leren over mechanisatie en teelt, die zijn bloedfanatiek. Heel mooi om te zien. Zij hebben uiteindelijk ook een rol gekregen in het project. Daarbij hebben we een geweldige tijd. De groep onderling heeft goede humo natuurlijk als Ine (Ine Sturkenboom, docent) “hellig” wordt. “Op het land moesten we bijv. bij de iwaterpomp zijn, maar Ine en Rob hadden de aanvoerslang al aangesloten. Moesten we een stukje over de slang rijden natuurlijk met de auto. En ja, mmmmmmisschien hebben we dat een keer extra gedaan. Kregen we natuurlijk te horen dat dat niet kon”, lacht Alex. “Dus....op de terugweg, om de slang te omzeilen reden we per ongeluk door een stukje womans-garden. Wa maar effe hoor...stond ze bij de auto. Gelukkig hadden we de politie-commissaris achter in de auto, die wilde zien wat we aan het doen waren en Jan heeft hem de schuld maar gegeven. Haha, kreeg de mar gelukkig te horen hoe zuinig hij wel niet moest zijn op het goede werk van de vrouwen!”

Gezamenlijk zijn de studenten het erover eens dat wat Firma (Johan) Tijms, Altinus Klaassen en de boeren proberen op te zetten, dripirrigatie, mechanisatie met onderhoud én scholing, een bijdrage levert aan de voedselzekerheid in dit land. Het biedt kansen en voedsel aan zoveel mensen, mogelijkheden om hier aan het werk te gaan en zelfvoorzienend te worden.

“Wij leren over de mechanisatie, maar ook om met de mensen hier na te denken over oplossingen met lokale mogelijkheden. Tenslotte is hier gewoon niet veel”, aldus de studenten.

De studenten spreken hun waardering uit: “Johan Tijms en Altinus Klaassen willen we bedanken. Voor de ervaring die te breed is om helemaal te beschrijven, voor de lol die we met elkaar hebben, voor alle leuke dingen (waaronder de paar dagen aan de kust) die we meegemaakt hebben. Maar ook dat jullie het aangedurfd hebben ons mee te nemen en een rol te geven binnen het project”.

De studenten hopen dat ze deel kunnen blijven uitmaken bij het vervolg, een bijdrage kunnen leveren met juist studenten die handig zijn met teelt, machines en allerlei apparatuur en dat ze ook andere studenten hierbij kunnen betrekken.

Voor nu is het niet te beschrijven wat we meegemaakt hebben, een enorme ervaring. En ook al zijn we nog niet thuis;

ENORM BEDANKT!!!!!!

<https://www.boerderij.nl/drents-mechanisatiebedrijf-tekent-miljoenencontract-voor-export-naar-afrika>

Timo Brandsema | Alex Emmens | Rick Jonker | Stijn Zeldenrijk | Ine Sturkenboom